

Sygn. akt I C 533/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2013 roku

Sąd Rejonowy w Głogowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Dorota Onufrowicz-Miara

Protokolant: sekr. sąd. Paulina Kuśnierz

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2013 roku w Głogowie sprawy

z powództwa

O. L. (O. L.)

przeciwko

A. R.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. R. na rzecz powoda O. L. kwotę 46.184,19 złotych (czterdzieści sześć tysięcy sto osiemdziesiąt cztery 19/100 zł) w tym kwotę 41.459,00 złotych świadczenia głównego i kwotę 4.725,19 złotych skapitalizowanych odsetek ustawowych liczonych od dnia 29 lipca 2012 roku do dnia 13 czerwca 2013 roku, z tym że należność tą rozkłada na 14 rat:

1. pierwsza rata w kwocie 684,19 złotych, płatna w terminie do dnia 30 czerwca 2013 roku,
2. kolejnych 13 rat, każda w kwocie po 3.500,00 złotych, płatne miesięcznie, w terminie do dnia 20-go każdego miesiąca, poczynając od dnia 20 lipca 2013 roku,

wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat we wskazanych terminach,

II. zasądza od pozwanej A. R. na rzecz powoda O. L. kwotę 4.490,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 533/13

UZASADNIENIE

Powód O. L. w pozwie skierowanym przeciwko A. R., domagał się zasądzenia kwoty 41.459 złotych, z odsetkami ustawowymi od dnia 29 lipca 2012 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł z pozwaną umowę na wykonanie 110 sztuk skrzyń na kartofle w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej i za wykonanie tej usługi zapłacił z góry kwotę 23.650 euro. Dalej O. L. wskazał, że pozwana nie była w stanie wywiązać się z umowy w związku z czym, w dniu 28 czerwca 2012 roku na mocy porozumienia stron, umowa została rozwiązana. Powód podał, że przy rozwiązaniu umowy pozwana zobowiązała się do zwrotu w określonych ratach zapłaconego przez powoda z góry wynagrodzenia jednakże pomimo tego, że termin zapłaty pierwszej raty w kwocie 10.000 euro upłynął w dniu 28 lipca 2012 roku, pozwana nie wpłaciła tej sumy. O. L. wskazał, że w niniejszej sprawie domaga się kwoty 41.459 złotych, jako równowartości 10.000 euro, według średniego kursu walut ogłaszanego przez NBP na dzień 28 lipca 2012 roku, jako dzień wymagalności świadczenia.

Nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2013 roku wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Głogowie nakazał pozwanej aby uiściła na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem wraz z odsetkami i kosztami procesu (k – 15).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana A. R. wskazała, że obecnie powodowi, z tytułu zwrotu zapłaconego z góry wynagrodzenia, należy się kwota 13.725,60 euro, gdyż od kwoty która podlegała zwrotowi na jego rzecz konieczne jest odliczenie podatku VAT jaki pozwana musiała uiścić w Urzędzie Skarbowym w G. przez nierzetelne postępowanie powoda. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana wskazała, że faktura VAT dotycząca usługi wykonanej dla powoda nie zawierała podatku VAT z uwagi na zapewnienie powoda, że posiada aktywny numer VAT UE dla dostaw wewnątrzspółnotowych, co umożliwia przeprowadzenie transakcji bez tego podatku. A. R. zarzuciła, że powód celowo zataił że nie posiada aktywnego numeru VAT UE dla dostaw wewnątrzspółnotowych. Pozwana podniosła, że po przesłaniu faktury do Urzędu Skarbowego w G. została wezwana przez ten Urząd do wyjaśnienia i skorygowania faktury dotyczącej koszy wykonanych dla powoda, gdyż okazało się, że nie posiada on aktywnego numeru VAT UE. A. R. wskazała, że z tej przyczyny transakcja musiała zostać opodatkowana zgodnie z prawem krajowym, według stawki 23% podatku VAT i podatek ten musiała ona uiścić. Pozwana podała, że korekta faktury wraz z tłumaczeniem została wysłana również do powoda, który jednak pomimo telefonicznych zapewnień dotąd jej nie zwrócił. A. R. podniosła również, że oświadczenie z dnia 28 czerwca 2012 rok pisała jeszcze przed ujawnieniem braku posiadania przez powoda czynnego numeru VAT UE, w związku z czym jej zobowiązanie wynikające z powyższego oświadczenia nie może zostać uznane za ważne. Wskazała ponadto, że cena jaką powód powinien uiścić za wykonane na jego rzecz kosze wynosiła 41.280 euro netto, zaś po uwzględnieniu naliczonej przez Urząd Skarbowy w G. stawki 23% podatku VAT łącznie 50.774,60 euro. Pozwana wskazała, że ponieważ powód uiścił na jej rzecz zaliczkę w wysokości 64.500 euro, po odjęciu należnej kwoty za wykonane kosze do zwrotu na rzecz powoda z tytułu uiszczony zaliczki pozostaje kwota 13.725,60 euro. Zarzuciła ponadto, że ponieważ naliczenie podatku VAT przez urząd skarbowy wynikało z tego, że powód posłużył się numerem VAT nie obowiązującym na terenie Unii Europejskiej, powinien on pokryć koszt tego podatku (- k – 19-20 i k – 31-32).

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał swoje żądanie w całości. W uzasadnieniu wskazał, że bezzasadnym jest obciążanie powoda kwotą 23% VAT i ograniczenie długu pozwanej do kwoty obniżonej o podatek VAT który pozwana była zobowiązana uiścić do urzędu skarbowego. O. L. zarzucił, że strony wspólnie uzgodniły cenę za usługę wykonania skrzyń na kartofle na 23.650 euro i miała ona obejmować wszystkie koszty związane z realizacją zamówienia powoda w tym również dostawę gotowego towaru do zamawiającego. Powód zarzucił, że obecnie żądanie przez pozwaną pokrywania dodatkowych kosztów jest sprzeczne z treścią zawartej między stronami umowy. Podniósł, że pozwana jako osoba prowadząca działalność gospodarczą powinna mieć podstawową wiedzę o kosztach związanych z dostawą towarów za granicę, w tym o konieczności pokrycia podatku VAT w wysokości 23% i wliczenia go w koszty usługi już przy zawieraniu umowy. Powód zarzucił, że jeśli pozwana nie dochowała należytej staranności w tym zakresie i nienależycie obliczyła całkowite koszty usługi, nie może skutkami tego zaniedbania obciążać powoda, który jako kontrahent nie ma obowiązku posiadać wiedzy na temat opłat związanych z dostawą towarów obciążających pozwaną. O. L. zarzucił również, że pozwana nie przedstawiła w niniejszej sprawie faktury VAT nr (...) na którą się powołuje, nie wykazała więc twierdzeń podnoszonych w sprawie (k – 45 – 47).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

A. R. od dnia 1 marca 2008 roku prowadzi działalność gospodarczą w ramach usług transportowych oraz hurtowej sprzedaży warzyw i owoców. Mąż R. R. pomaga jej w prowadzeniu tej działalności, w tym również w imieniu A. R. prowadzi rozmowy i zawiera umowy z kontrahentami. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej A. R. dokonuje również transakcji z obywatelami Niemiec.

Dowód: - zeznania świadka R. R. – k – 49 verte-50,

- przesłuchanie pozwanej – k – 50.

W marcu 2012 roku R. R. zawarł w imieniu A. R. z O. L. ustną umowę na wykonanie koszy drewnianych do przechowywania ziemniaków. Mocą tej umowy A. R. miała wykonać dla O. L. 300 sztuk tych koszy, za cenę jednostkową kosza 215 euro netto. Strony umówiły się na cenę netto bez podatku VAT ponieważ O. L. zapewnił R. R., że posiada aktywny numer VAT UE dla dostaw wewnątrzspółnotowych który umożliwia dokonanie transakcji przy stawce VAT 0%. Celem wykonania umowy O. L. uiścił na rzecz A. R. kwotę 64.500 euro netto, jako równowartość ceny 300 sztuk zamówionych koszy. W związku z zawartą umową, w dniu 5 marca 2012 roku, A. R. wystawiła fakturę VAT na 300 sztuk koszy, na kwotę 64.500 euro netto i fakturę tą na początku kwietnia 2013 roku wysłała do Urzędu Skarbowego w G..

Dowód: - zeznania świadka R. R. – k – 49 verte,

- przesłuchanie pozwanej – k – 50.

W wykonaniu powyższej umowy A. R. wykonała dla O. L. 192 sztuki koszy. Po wykonaniu tej partii O. L. zrezygnował z realizacji dalszej części zamówienia twierdząc, że kosze nie podobają mu się. A. R. zgodziła się na rezygnację przez O. L. z dalszej części zamówienia w związku z czym uzgodniono, że umowa zostaje rozwiązana za porozumieniem stron.

Dowód: - zeznania świadka R. R. - k – 49 verte,

- przesłuchanie pozwanej – k – 50.

W związku z rozwiązaniem za porozumieniem stron łączącej strony umowy, w dniu 28 czerwca 2012 roku A. R. zobowiązała się do zwrotu w ratach tej części kwoty wpłaconej na jej rzecz przez O. L. która nie znalazła pokrycia w odebranych przez niego kosztach. Na potrzeby tego oświadczenia wyliczono, że do zwrotu pozostała równowartość 110 sztuk koszy, po cenie 215 złotych netto za każdy – łącznie 23.650 euro. W oświadczeniu tym A. R. wskazała, że kwotę 10.000 euro uiści w terminie 30 dni od daty podpisania oświadczenia, zaś pozostałą część w kwocie 13.650 euro, w ratach miesięcznych, w ciągu siedmiu miesięcy od pierwszej raty.

Dowód: - oświadczenie z dnia 28.06.2012r. – k – 9,

- zeznania świadka R. R. – k – 49 verte,

- przesłuchanie pozwanej – k – 50.

Na początku lipca 2012 roku A. R. uzyskała telefoniczną informację z Urzędu Skarbowego w G. o konieczności korekty faktury wystawionej na transakcję dotyczącą koszy na ziemniaki z uwagi na to, że O. L. nie posiada numeru NIP wewnątrzspółnotowego. Po informacji z urzędu skarbowego A. R. skorygowała fakturę z dnia 5 marca 2012 roku, wystawiając fakturę korygującą na faktycznie wykonaną liczbę koszy w ilości 192 sztuki i doliczając do transakcji 23% podatku VAT.

Dowód: - zeznania świadka R. R. – k – 49 verte- 50,

- kopia oświadczenia pozwanej – k – 21.

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej A. R. osiąga miesięczny dochód w wysokości około 5.000 złotych. Z tytułu zobowiązań kredytowych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz kredytem na budowę domu miesięcznie spłaca kwotę około 3.000 złotych. Ponadto systematycznie spłaca do Urzędu Skarbowego w G. kwotę VAT od transakcji zawartej z O. L., z czego do spłaty pozostała jeszcze kwota 17.000 złotych. A. R. ma na utrzymaniu dwoje dzieci w wieku 5 i 10 lat. Zarówno A. jak i R. R. utrzymują się wyłącznie z dochodów z działalności gospodarczej prowadzonej przez A. R..

Dowód: - przesłuchanie pozwanej – k – 50.

Sąd **zważył co następuje:**

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd oparł się na dowodach z dokumentów w postaci oświadczenia pozwanej z dnia 28 czerwca 2012 roku i oświadczenia jakie składała ona pozwanemu po konieczności przeprowadzenia korekty faktury VAT. Sąd dał również wiarę w całości zarówno świadkowi R. R. jak i pozwanej, gdyż ich twierdzenia są logiczne, spójne i konsekwentne, ponadto zaś korespondują z treścią wymienionych wyżej dwóch oświadczeń pozwanej, składanych przed wytoczeniem powództwa w sprawie. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 13 czerwca 2013 roku (k – 48). Obecność pełnomocnika powoda nie była obowiązkowa (k – 36). Przy czym w pełnomocnictwie ustanowiono również substytucję dla adwokata A. N., zaś z wniosku o odroczenie rozprawy nie wynikały żadne okoliczności uprawdopodobniające brak możliwości uczestniczenia w rozprawie przez pełnomocnika substytucyjnego. Ponadto zaś z treści sprzeciwu wynikało jednoznacznie, że spór między stronami nie dotyczy kwoty dochodzonej pozwem tylko kwoty przekraczającej 13.725,60 euro. Wszystkie te okoliczności wskazują, że nie było potrzeby odraczania rozprawy pomimo nieobecności pełnomocnika powoda. Sąd oddalił również wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka E. G., gdyż okoliczności na jakie świadek ten został powołany były w sprawie bezsporne (k – 3).

Poza sporem w sprawie pozostawało, że strony łączyła umowa mocą której pozwana zobowiązała się do wykonania dla powoda określonej ilości koszy na ziemniaki. Bezsporne było również, że powód przekazał pozwanej z góry kwotę odpowiadającą zapłacie za tą usługę jak również to, że nie została ona wykonana w całości. Jak wynika z treści sprzeciwu i okoliczności wskazywanych na rozprawie pozwana nie kwestionuje żądania powoda w zakresie zapłaty na jego rzecz 10.000 euro. Wskazywała ona bowiem, że należy mu się kwota 13.725,60 euro. Stąd całość roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie była zasadna. Spór dotyczył kwestii które nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i które będą ewentualnie miały znaczenie w razie domagania się przez powoda świadczenia ponad kwotę 10.000 euro. Sąd nie zajmował się w związku z tym tymi okolicznościami.

Uzasadnione było przeliczenie kwoty 10.000 euro na złotówki, według kursu z daty wymagalności roszczenia czyli z dnia 28 lipca 2012 i stąd do zasądzenia, zgodnie z żądaniem pozwu, pozostawała kwota 46.184,19 złotych.

Termin zapłaty kwoty 10.000 euro został określony na 30 dni od daty podpisania oświadczenia pozwanej, czyli do dnia 28 lipca 2012 roku. Zasadne było więc zasądzenie odsetek od dnia 29 lipca 2012 roku.

Jednakże choć nie ma to bezpośredniego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy należy odnieść się do tych podnoszonych w pozwie i odpowiedzi na sprzeciw zarzutów które dają się jednoznacznie zweryfikować na podstawie zebranych w sprawie dowodów. Przede wszystkim zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że rozwiązanie umowy na mocy porozumienia stron wynikało z faktu braku przez pozwaną możliwości wywiązania się z zawartej z powodem umowy. Okoliczność taka nie wynika z treści oświadczenia z dnia 28 czerwca 2012 roku. Natomiast fakt, że umowa ostatecznie została rozwiązana za porozumieniem stron, nie zaś jednostronnie przez powoda, jak również brak jakiegokolwiek śladu ponagleń bądź zastrzeżeń powoda co do terminu czy sposobu wykonania umowy dodatkowo poddają w wątpliwość twierdzenia powoda w tym zakresie. Podobnie zebrane w sprawie dowody nie wskazują by nie uwzględnienie przez pozwaną podatku VAT przy rozliczeniu transakcji z powodem wynikało z jej nierzetelności czy też nieznamomości sposobu rozliczania transakcji z obywatelami państw Unii Europejskiej. Przeciwnie. Okoliczności sprawy wskazują, że pozwana prowadzi działalność gospodarczą od kilku lat i dokonuje transakcji również z obywatelami Niemiec. Stąd miała orientację co do sposobu rozliczeń tego rodzaju transakcji. Zasady logiki i doświadczenia życiowego, w powiązaniu z jednoznacznymi wypowiedziami pozwanej i świadka wskazują więc, że powodem dla którego konieczne było skorygowanie faktury i naliczenie podatku VAT nie było zaniedbanie pozwanej czy jej niewłaściwa znajomość kwestii związanych z rozliczaniem podatku VAT w transakcjach wewnątrzspółnotowych. Dlatego też za logiczne uznać należy, przy braku jakichkolwiek dowodów przeciwnych, twierdzenie pozwanej co do tego, że przyczyną dla której musiała dokonać korekty faktury i uiścić 23% podatku VAT był brak aktywnego numeru VAT UE po stronie powoda, uniemożliwiający przeprowadzenie

transakcji przy zastosowaniu stawki VAT 0%. Zwrócić należy również uwagę, że oświadczenie z dnia 28 czerwca 2012 roku nie stanowi oświadczenia stron o rozwiązaniu umowy za porozumieniem stron, brak na nim bowiem podpisu powoda. Treść powyższego oświadczenia wskazuje, że stanowiło ono jedynie potwierdzenie wcześniej dokonanego ustnie rozwiązania umowy, a jego celem było wyłącznie uregulowanie sposobu zapłaty ceny nadpłaconej w stosunku do wykonanych faktycznie koszy. Cel ten wpłynął bezpośrednio na sposób sformułowania tego oświadczenia, które normuje tylko fragment porozumienia jakie obowiązywało strony. Wskazana w tym oświadczeniu do zwrotu kwota i ilość koszy którym odpowiada potwierdzają wypowiedź pozwanych w zakresie jednostkowej ceny kosza ustalonej na kwotę 215 euro. Okoliczności sprawy, w tym okazane na rozprawie faktury VAT, potwierdzają również wypowiedzi świadka i pozwanej co do tego, że umowa nie obejmowała jedynie 110 sztuk koszy, a kwota wskazana w porozumieniu stanowiła jedynie ten wycinek transakcji który nie został zrealizowany. Wskazać należy, że gdyby umowa dotyczyła tylko takiej partii skrzyń powód nie przekazałby zaliczki w kwocie odpowiadającej większej ich ilości. Stąd za w pełni wiarygodne należy uznać wypowiedzi pozwanej co do tego, że umowa dotyczyła większej ilości skrzyń, a została rozwiązana dlatego, że powód nie chciał już jej kontynuować.

Pozwana wniosła o rozłożenie świadczenia na raty powołując się na swoją niekorzystną sytuację materialną. Zdaniem Sądu wniosek ten był uzasadniony, gdyż zachodzi w sprawie uzasadniony wypadek przemawiający za zastosowaniem art. 320 k.p.c. Wskazać należy, że pozwana od początku procesu nie kwestionowała żądania pozwu, sprzeciwiając się jedynie zapłacie zobowiązania ponad kwotę 13.725,60 euro. Jedynym źródłem dochodu pozwanej jest prowadzona przez nią działalność gospodarcza z której utrzymuje się zarówno jej mąż jak i dwoje małoletnich dzieci. Pozwana spłaca miesięcznie kwotę około 3.000 złotych, jak również w ratach kwotę 17.000 złotych VAT od transakcji dokonanej z powodem. Dochód z jej działalności stanowi miesięczną kwotę około 5.000 złotych. Mając na uwadze wysokość dochodu pozwanej, jej sytuację rodzinną jak i ciężące na pozwanej zobowiązania, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda całości należnej sumy jednorazowo niesie za sobą poważne ryzyko zaprzestania spłacania przez nią należności w ogóle. Ponadto zaś mogłoby to doprowadzić do utraty przez pozwaną płynności finansowej, a tym samym spowodować utratę dalszej możliwości wykonywania działalności gospodarczej stanowiącej jedyne źródło dochodu rodziny pozwanej. Nie jest też obiektywnie możliwe by pozwana, mając na względzie jej sytuację materialną i rodzinną, faktycznie spłaciła kwotę zadłużenia wynikającą z wyroku jednorazowo. Stąd rozłożenie świadczenia na raty spowoduje, że pozwana uzyska realną możliwość spłacania zadłużenia bez potrzeby prowadzenia postępowania egzekucyjnego, zaś powód gwarancję systematycznego spłacania zadłużenia. Pozwana wykazuje wolę spłaty zadłużenia w zakresie dochodzonym pozwem. Przy czym w razie zasądzenia należności w wyroku jednorazowo sytuacja powoda, z przyczyn podanych wyżej, z całą pewnością nie byłaby korzystniejsza. Nie ma bowiem realnej szansy by powód uzyskał spłatę swojego zadłużenia od pozwanej szybciej i w wyższych kwotach niż raty określone w wyroku. Należy natomiast przypuszczać, że w razie zasądzenia należności jednorazowo sytuacja powoda byłaby mniej korzystna, z uwagi na ryzyko nie spłacania wówczas przez pozwaną należności w żadnej części. Zdaniem Sądu, mając na uwadze łączną wysokość zobowiązania, rata w kwocie 3.500 złotych miesięcznie stanowi odpowiedni walor majątkowy dla powoda. Przy czym rozłożenie zadłużenia pozwanej na raty w wyroku pozwoli również uporządkować kwestię odsetek naliczanych od kwoty zadłużenia, co również zdaniem Sądu przyczyni się do szybszej spłaty zadłużenia. Decydując się na uwzględnienie wniosku pozwanej i rozłożenie świadczenia na raty Sąd zobowiązany był skapitalizować odsetki ustawowe od kwoty 41.459 złotych, za okres od dnia 29 lipca 2012 roku do dnia 13 czerwca 2013 roku jako daty wydania wyroku w sprawie. Łącznie stanowiły one kwotę 4.725,19 złotych, liczoną według stawki 13% w stosunku rocznym.

Mając na względzie umożliwienie pozwanej dobrowolnej spłaty zadłużenia Sąd rozłożył powyższą należność na czternaście rat, zasadniczo w kwotach po 3.500 złotych miesięcznie, gdyż taka wysokość raty jest możliwa do zapłaty, biorąc pod uwagę sytuację materialną i rodzinną pozwanej i jej deklaracje co do możliwości systematycznej spłaty zadłużenia, jednocześnie zaś pozwala uzyskać powodowi całość dochodzonej pozwem kwoty w nieodległym terminie. Przy czym pierwsza rata należności została zasądzona wyłącznie w kwocie 684,19 złotych po to by pozwani mogli uiścić wraz z tą kwotą nałożone na nich w niniejszej sprawie koszty procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Ponieważ pozwana przegrała proces w całości i dlatego, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zasądzone od niej na rzecz strony powodowej całość kosztów procesu na które składała się opłata od pozwu – 2.073 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych – łącznie 4.490 złotych.

: